

U S T A W A

z dnia 21 grudnia 1978 r.

o odznakach i mundurach

Art. 1. Ustanawianie i używanie odznak i mundurów odbywa się z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Odznaki dzielą się na:

- 1) honorowe, stanowiące wyróżnienie za zasługi położone:
 - a) w działalności państwowej lub społecznej stanowiącej istotny wkład w rozwój całego kraju, w rozwój określonej dziedziny gospodarki lub administracji państwowej, w rozwój określonego województwa albo w rozwój określonej organizacji gospodarczej,
 - b) w działalności statutowej organizacji spółdzielczych lub organizacji społecznych,
- 2) organizacyjne, stanowiące oznaczenie organizacji społecznej lub spółdzielczej albo innej jednostki organizacyjnej bądź przynależności do takiej organizacji lub jednostki organizacyjnej,
- 3) okolicznościowe, upamiętniające rocznice, wystawy, zgromadzenia lub inne wydarzenia.

2. Odznakami mogą być emblematy, godła, barwy, herby miast lub województw oraz inne przedmioty, chociażby powszechnie używane, jeżeli sposób ich sporządzenia i używania wskazuje na to, że mają służyć celom określonym w ust. 1.

Art. 2a. 1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia, powołuje Komisję Heraldyczną jako organ opiniodawczo-doradczy w zakresie spraw, o których mowa w ust. 3.

2. Do składu Komisji Heraldycznej powołuje się w szczególności: osoby wyróżniające się wysokim poziomem wiedzy z zakresu heraldyki i weksylologii, przedstawiciele organizacji, których statutowe cele związane są z heraldyką i weksylologią oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego.

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1978 r. Nr 31, poz. 130, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 120, poz. 1268; z 2001 r. Nr 123, poz. 1353, z 2009 r. Nr 92, poz. 753;

3. Do zadań Komisji Heraldycznej należy w szczególności:

- 1) opiniowanie wzorów insygniów i symboli, o których mowa w art. 3 ust. 1,
- 2) opiniowanie i przygotowywanie projektów wzorcowych aktów prawnych związanych z ustanawianiem insygniów władzy państwowej, herbów, flag, emblematów i innych znaków i symboli związanych z heraldyką i weksylologią,
- 3) udzielanie konsultacji władzom i organom administracji publicznej w dziedzinie właściwego używania insygniów władzy państwowej, herbów, flag, emblematów i innych znaków i symboli związanych z heraldyką i weksylologią.

4. Działalność Komisji Heraldycznej jest finansowana z budżetu państwa.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, strukturę, tryb powoływania i odwoływania oraz szczegółowe zasady postępowania Komisji Heraldycznej.

Art. 3. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać, w drodze uchwały organu stanowiącego danej jednostki, własne herby, flagi, emblematy oraz insygnia i inne symbole.

2. Wzory symboli, o których mowa w ust. 1, ustanawiane są w zgodzie z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscową tradycją historyczną.

3. Wzory symboli, o których mowa w ust. 1, wymagają zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej,

4. Opinia, o której mowa w ust. 3, wydawana jest w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie.

Art. 4. 1. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej, stanowiącej istotny wkład w rozwój kraju, są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej na rzecz rozwoju określonej dziedziny gospodarki narodowej lub administracji są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez Radę Ministrów.

3. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej na rzecz rozwoju określonej jednostki samorządu terytorialnego są ustanawiane przez organ stanowiący tej jednostki.

4. Odznaki honorowe za zasługi w działalności państwowej lub społecznej, stanowiącej wkład w rozwój określonej organizacji gospodarczej, są ustanawiane, w drodze rozporządzenia, przez właściwego ministra.

5. Odznaki honorowe za zasługi stanowiące wkład w rozwijanie działalności statutowej organizacji spółdzielczych lub organizacji społecznych są ustanawiane przez naczelnne organy tych organizacji.

Art. 5. (skreślony).

Art. 6. 1. Organy ustanawiające odznakę ustalają jej wzór oraz zasady i tryb jej nadawania i noszenia. Ustalenie wzoru odznaki honorowej oraz sposobu jej noszenia wymaga zgody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Odznaki powinny kształtem i wymiarami wyraźnie odróżniać się od orderów, odznaczeń i medali ustanawianych na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 7-9. (skreślone).

Art. 10. Mundurem jest ubiór lub jego części służące oznaczeniu przynależności do określonej jednostki organizacyjnej lub wykonywania określonych funkcji albo służby.

Art. 11. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustanawia mundury, określa osoby uprawnione do ich noszenia oraz wzór i kolor munduru.

Art. 12. 1. Mundury ustanawiane na podstawie ustawy powinny różnić się sposób widoczny od pozostających pod szczególną ochroną mundurów:

- 1) Wojska Polskiego, będących symbolem tradycji wolnościowych i postaw patriotycznych Narodu Polskiego,
- 2) Policji, Straży Granicznej, będących symbolem poszanowania prawa oraz ładu i porządku publicznego.

2. Minister Obrony Narodowej w odniesieniu do munduru wojskowego, a minister właściwy do spraw wewnętrznych w odniesieniu do munduru policyjnego i Straży Granicznej mogą wprowadzić, w drodze rozporządzeń, zakaz używania munduru lub jego części, chociażby nawet zostały one pozbawione oznak określonych w przepisach o ustanowieniu munduru, uwzględniając obowiązujące wzory umundurowania wyjściowego i polowego stosowanego w Siłach Zbrojnych, Policji i Straży Granicznej.

3. Żandarmeria Wojskowa może kontrolować uprawnienia do używania odznak i mundurów wojskowych.

Art. 13. 1. Używanie munduru zagranicznego wymaga zezwolenia terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) członków personelu dyplomatycznego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędników konsularnych obcych urzędów konsularnych,
- 2) członków personelu administracyjnego i technicznego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych - z zastrzeżeniem zasady wzajemności,
- 3) innych osób, które mogą używać w Polsce munduru na mocy umów albo zwyczajów międzynarodowych.

Art. 14. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów o godle i barwach Rzeczypospolitej Polskiej, o znakach Sił Zbrojnych oraz przepisów szczególnych o odznakach i mundurach.

Art. 15. W art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1975 r. Nr 26, poz. 139, z 1977 r. Nr 11, poz. 44 i z 1978 r. Nr 14, poz. 61) skreśla się wyrazy : „oraz ustalania herbu miasta”.

Art. 16. Traci moc dekret z dnia 2 października 1935 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 72, poz. 455 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115).

Art. 17. 1. Odznaki ustalone na podstawie dekretu, o którym mowa w art. 16, mogą być nadawane i używane na dotychczasowych zasadach.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do mundurów ustalonych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdy chodzi o używanie tych mundurów.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.